

Obowiązki obywateli w zakresie powinności obronnych

Ogólny wstęp wprowadzający do tematu obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych.

Wskazanie jaka wiedza i umiejętności są niezbędne do zrozumienia materiału.

Cele lekcji sformułowane w języku ucznia dotyczą specyfiki obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych.

Opis obowiązków obywatela zawartych w Konstytucji RP.

Wprowadzenie do obowiązków obywatela w zakresie obronności wynikające z Ustawy o powszechnym obowiązku obrony.

Polecenie dotyczy sposobów realizacji obowiązku edukacji dla bezpieczeństwa przez obywateli.

Opis na czym polega obowiązek służby wojskowej w czasie pokoju.

Opis na czym polega obowiązek służby wojskowej w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Wyjaśnienie zasad i podstaw prawnych rejestracji i kwalifikacji wojskowej. Ilustracja przedstawia młodych mężczyzn w gabinecie lekarskim podczas kwalifikacji wojskowej. Tabela zawiera kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej i ich opisy.

Opis celów funkcjonowania obrony cywilnej. Charakterystyka obowiązku obywateli w zakresie obrony cywilnej.

Opis na czym polega obowiązek służby w obronie cywilnej. Ilustracja przedstawia znak graficzny obrony cywilnej.

Opis obowiązku świadczeń osobistych i świadczeń rzeczowych na rzecz obrony. Polecenie 3 dotyczy listy rzeczy ruchomych możliwych do oddania w ramach obowiązku świadczeń rzeczowych. Wykaz obowiązków w związku z wezwaniem do świadczenia rzeczowego.

Opis świadczeń szczególnych, które mogą być nałożone na instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Ilustracja przedstawia szwaczki siedzące przy maszynach i szyjące mundury.

Podsumowanie w punktach najistotniejszych informacji dotyczących obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych. Polecenie 4.1 dotyczy napisania rozprawki na temat wpływu obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych na bezpieczeństwo państwa.

Słowniczek najważniejszych definicji z zakresu obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych: kwalifikacja wojskowa, służba przygotowawcza, świadczenia osobiste, świadczenia rzeczowe, świadczenia szczególne, żołnierze rezerwy

Zestaw pięciu zadań interaktywnych dotyczących obowiązków obywateli w zakresie powinności obronnych.

Obowiązki obywateli w zakresie powinności obronnych

Jednym z konstytucyjnie określonych zadań Rzeczypospolitej Polskiej jest zapewnienie bezpieczeństwa jej obywatelom. Jednak, aby to było możliwe, obywatele muszą wypełniać swoje obowiązki względem państwa. Jakie to są powinności, kiedy oraz w jaki sposób należy je wypełniać – dowiesz się z tego materiału.

W celu zrozumienia omawianych poniżej zagadnień zastanów się, jaką rolę odgrywają pojedyncze jednostki, a także społeczeństwo ogółem, w zapewnianiu bezpieczeństwa państwa. Uwzględnij zarówno tzw. twarde aspekty bezpieczeństwa, np. służbę w różnego rodzaju formacjach – wojsku, straży granicznej, policji, jak i mniej formalne i zinstytucjonalizowane, np. działalność społeczną na rzecz obronności.

Mogą Ci w tym pomóc inne e-materiały, na przykład:

- [Uwarunkowania bezpieczeństwa państwa.](#)
- [Podsystemy wsparcia – społeczne.](#)
- [Ochrona ludności i dóbr kultury.](#)

Nauczysz się

- wymieniać konstytucyjne obowiązki obywateli RP;
- określać powinności obronne obywateli RP;
- wyjaśniać zasady oraz cel rejestracji i kwalifikacji wojskowej;
- charakteryzować świadczenia na rzecz obrony.

1. Powinności obronne obywateli RP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. jest najważniejszym i najwyższym rangą aktem prawnym w naszym państwie. Określa ona nie tylko ustrój państwa, źródła prawa czy też zadania i kompetencje władz państwowych, ale również prawa i obowiązki obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Choć większość z nas zna przysługujące nam prawa i dba o ich przestrzeganie, to jednak powinniśmy również pamiętać o obowiązkach, które wynikają z naszego obywatelstwa. Konstytucja RP wymienia wśród nich:

- wierność Ojczyźnie,
- troskę o dobro wspólne,
- przestrzeganie prawa Rzeczypospolitej Polskiej,
- ponoszenie ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków,
- dbałość o stan środowiska – zgodnie z przepisami Konstytucji, każdy ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie pogorszenie stanu środowiska,
- obronę Ojczyzny.

Ostatni z wymienionych obowiązków jest szczególnie istotny, ponieważ realizując go, przyczyniamy się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa państwa, w którym żyjemy i funkcjonujemy jako jego obywatele.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. jest najważniejszym i najwyższym rangą aktem prawnym w naszym państwie

Źródło: Tomorrow Sp.z o.o., licencja: CC BY 3.0.

2. Obowiązek obrony wynikający z ustawy o obronie Ojczyzny

Treść ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny:

Art. 3.

1. Obowiązkowi obrony Ojczyzny podlegają obywatele polscy zdolni ze względu na wiek i stan zdrowia do wykonywania tego obowiązku. Obywatel polski będący równocześnie obywatelem innego państwa nie podlega obowiązkowi obrony, jeżeli stale zamieszkuje poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W ramach obowiązku obrony Ojczyzny obywatele polscy są obowiązani do:
 1. pełnienia służby wojskowej, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 3,
 2. wykonywania obowiązków wynikających z nadanych przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych,
 3. pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych,
 4. wykonywania świadczeń na rzecz obrony – na zasadach i w zakresie określonych w ustawie.

Art. 4.

1. Podstawowym sposobem spełniania obowiązku obrony Ojczyzny jest pełnienie służby wojskowej.
2. Spełnianie obowiązku służby wojskowej może nastąpić również przez odbywanie służby zastępczej.
3. Spełnianie obowiązku służby wojskowej ma pierwszeństwo przed innymi rodzajami obowiązku obrony Ojczyzny.

Żołnierze składający przysięgę wojskową

Źródło: Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, dostępny w internecie:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:20220326_Nowi_terytorialsi_z%C5%82o%C5%BCyli_przysi%C4%99g%C4%99_wojsko_w%C4%85_w_Bia%C5%82ymstoku_007.jpg [dostęp 10.05.2023], licencja: CC BY 3.0. <https://www.gov.pl/web/uw-podlaski/nowi-terytorialsi-zlozyli-przysiege-wojskowa-w-bialymstoku>.

3. Rejestracja i kwalifikacja wojskowa

Obowiązkowi obrony Ojczyzny podlegają obywatele polscy zdolni ze względu na wiek i stan zdrowia do wykonywania tego obowiązku. Obywatel polski będący równocześnie obywatelem innego państwa nie podlega obowiązkowi obrony, jeżeli stale zamieszkuje poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach obowiązku obrony Ojczyzny obywatele polscy są obowiązani do:

1. pełnienia służby wojskowej (z pewnymi wyjątkami),
2. wykonywania obowiązków wynikających z nadanych przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych,
3. pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych,
4. wykonywania świadczeń na rzecz obrony – na zasadach i w zakresie określonych w ustawie o obronie Ojczyzny.

Podstawowym sposobem spełniania obowiązku obrony Ojczyzny jest pełnienie służby wojskowej. Spełnianie obowiązku służby wojskowej może nastąpić również przez odbywanie służby zastępczej. Spełnianie obowiązku służby wojskowej ma pierwszeństwo przed innymi rodzajami obowiązku obrony Ojczyzny. Obowiązkowi pełnienia służby wojskowej, w zakresie określonym w ustawie o obronie Ojczyzny, podlegają obywatele polscy, począwszy od dnia, w którym kończą 18 lat życia, do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 60 lat życia, a posiadający stopień podoficerski lub oficerski – 63 lat życia. Obowiązkowi służby wojskowej nie podlegają osoby, które zostały uznane ze względu na stan zdrowia za trwale niezdolne do tej służby. Nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej również inne osoby między innymi kobiety w ciąży czy osoby sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 8.

Służba wojskowa dzieli się na:

1. czynną służbę wojskową;
2. służbę w rezerwie.

Czynna służba wojskowa polega na pełnieniu:

1. zasadniczej służby wojskowej;
2. terytorialnej służby wojskowej;
3. służby w aktywnej rezerwie w dniach tej służby oraz odbywaniu ćwiczeń wojskowych w ramach pasywnej rezerwy;
4. zawodowej służby wojskowej;
5. służby w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Zasadnicza służba wojskowa polega na pełnieniu:

1. dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej;

2. obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej.

Służba w rezerwie ma na celu zapewnienie uzupełnieniowych potrzeb Sił Zbrojnych i dzieli się na:

1. aktywną rezerwę;
2. pasywną rezerwę.

Aktywną rezerwę tworzą osoby, które zgłosiły chęć pełnienia służby w aktywnej rezerwie, złożyły przysięgę wojskową i nie pełnią innego rodzaju służby wojskowej oraz nie ukończyły 55 roku życia, a w przypadku osób posiadających stopień podoficerski lub oficerski – 63 roku życia.

Pasywną rezerwę tworzą osoby, które mają uregulowany stosunek do służby wojskowej i nie pełnią innego rodzaju służby wojskowej, i nie podlegają militaryzacji oraz nie ukończyły 55 roku życia, a w przypadku osób posiadających stopień podoficerski lub oficerski – 63 roku życia.

Żołnierze z tytułu pełnienia służby wojskowej w czasie wykonywania obowiązków służbowych podlegają szczególnej ochronie przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych

Kwalifikacja wojskowa - podczas kwalifikacji wojskowej ustala się przynależność kandydata do odpowiedniej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej

Źródło: Tomorrow Sp.z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Wyróżnia się 4 kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej. Opisuje je poniższa tabela.

Kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej

Kategoria	Opis
-----------	------

Kategoria	Opis
A	zdolny do służby wojskowej, co oznacza zdolność do odbywania lub pełnienia określonego rodzaju służby wojskowej, a także zdolność do odbywania służby zastępczej
B	czasowo niezdolny do czynnej służby wojskowej, co oznacza przemijające upośledzenie ogólnego stanu zdrowia albo ostre lub przewlekłe stany chorobowe, które w okresie do 24 miesięcy od dnia badania rokują odzyskanie zdolności do służby wojskowej w czasie pokoju
D	niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju, z wyjątkiem niektórych stanowisk służbowych przeznaczonych dla terytorialnej służby wojskowej.
E	trwale i całkowicie niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

Polecenie 1

Obowiązkowi pełnienia służby wojskowej, podlegają obywatele polscy, począwszy od dnia, w którym kończą 18 lat życia, do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 60 lat życia, a posiadający stopień podoficerski lub oficerski – 63 lat życia. Odszukaj w wiarygodnych źródłach internetowych informacje jakie osoby nie podlegają temu obowiązkowi.

4. Świadczenia na rzecz obrony

Na osoby posiadające obywatelstwo polskie, które ukończyły 16, a nie przekroczyły 60 lat życia, może być nałożony obowiązek **świadczeń osobistych**, polegających na wykonywaniu różnego rodzaju prac doraźnych na rzecz przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego.

Obowiązek świadczeń osobistych może obejmować również obowiązek użycia posiadanych narzędzi prostych, a w stosunku do osób wykonujących świadczenia polegające na doręczaniu dokumentów powołania do służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń, zwanych dalej 'kurierami' – także posiadanych środków transportowych.

Obowiązek świadczeń osobistych może być nałożony w związku z ćwiczeniami wojskowymi, a także w celu dostarczenia i obsługi przedmiotów świadczeń rzeczowych.

W stosunku do kurierów obowiązek świadczeń osobistych może być nałożony w celu sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej Sił Zbrojnych oraz w przypadku powoływania w trybie natychmiastowego stawiennictwa [żołnierzy rezerwy](#) lub wezwania żołnierzy OT do stawienia się do pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie.

Na urzędy i instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne może być nałożony obowiązek [świadczeń rzeczowych](#), polegających na oddaniu do używania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych na cele przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego.

Świadczenia rzeczowe mogą być wykonywane na rzecz Sił Zbrojnych, jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego.

Jednostkami organizacyjnymi wykonującymi zadania na potrzeby obrony państwa są jednostki organizacyjne Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Straży Marszałkowskiej, Krajowej Administracji Skarbowej, jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, niewchodzące w skład Sił Zbrojnych, a także terenowe organy administracji rządowej, instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego oraz inne jednostki organizacyjne

Polecenie 2

Zastanów się i sporządź listę rzeczy ruchomych, będących w posiadaniu przeciętnego obywatela, które mogłyby być oddane przez niego w ramach obowiązku świadczeń rzeczowych.

W związku z wezwaniem do świadczenia rzeczowego na posiadacza przedmiotu oraz na biorącego nakłada się stosowne obowiązki:

- posiadacz przedmiotu oddaje go w stanie przydatnym do użytku wraz z dotyczącymi go dokumentami;

- biorący przedmiot świadczenia jest zobowiązany używać go zgodnie z przeznaczeniem;
- biorący ponosi zwykle koszty i inne ciężary związane z utrzymaniem przedmiotu świadczenia, a poczynione przez niego wydatki lub nakłady nie podlegają zwrotowi;
- biorący przedmiot świadczenia jest odpowiedzialny za jego utratę lub uszkodzenia oraz za szkody wynikłe z używania go w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem;
- biorący jest obowiązany zwrócić posiadaczowi przedmiot świadczenia w stanie niepogorszonym;
- biorący nie ponosi odpowiedzialności za zużycie przedmiotu świadczenia będące następstwem prawidłowego używania;
- biorący przedmiot świadczenia jest odpowiedzialny za szkody wynikłe z niezwrócenia go w terminie oraz z tytułu napraw wykonywanych po tym terminie wskutek uszkodzeń powstałych w czasie używania go przez biorącego.

Za używanie przedmiotu świadczenia rzeczowego przysługuje jego posiadaczowi ryczałt w wysokości odpowiadającej szkodzie poniesionej wskutek jego dostarczenia oraz stawce amortyzacji. Ryczałt za używanie przedmiotu świadczenia rzeczowego wypłaca jednostka organizacyjna, na której rzecz świadczenie zostało wykonane.

Oprócz świadczeń **osobistych** oraz **rzeczowych**, przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony przewidują również **świadczenia szczególne**, które mogą być nałożone na instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Zgodnie z ustawą podmioty te mogą być zobowiązane do odpłatnego:

- dostosowania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych do potrzeb obrony państwa;
- przystosowania budowanych (przebudowywanych i rozbudowywanych) obiektów budowlanych oraz wytwarzanych rzeczy ruchomych do potrzeb obrony państwa;
- gromadzenia, przechowywania i konserwacji przedmiotów niezbędnych do wykonania powyższych czynności.

Świadczenia szczególne

Źródło: Andrzej Bogusz, licencja: CC BY 3.0.

Ponadto instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne mogą być zobowiązane do odpłatnego wykonania zadań mobilizacyjnych na rzecz sił zbrojnych.

W związku z tym świadczenia szczególne mogą obejmować np. dostosowywanie zakładów do potrzeb produkcji zbrojnej, przystosowanie budynków w celu zakwaterowania żołnierzy, szycie oraz gromadzenie mundurów, wytwarzanie i przechowywanie żywności na rzecz armii, czy też produkcję niezbędnych maszyn, urządzeń i narzędzi.

5. Podsumowanie

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** określa nie tylko ustrój państwa, źródła prawa, czy też zadania i kompetencje władz państwowych, ale również prawa i obowiązki obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.
- Jedną z powinności obywateli RP jest **obowiązek obrony Ojczyzny**. Jest on szczególnie istotny, ponieważ realizując go, przyczyniamy się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa państwa, w którym żyjemy i funkcjonujemy jako jego obywatele.
- **Obowiązkowi obrony Ojczyzny** podlegają obywatele polscy zdolni ze względu na wiek i stan zdrowia do wykonywania tego obowiązku. Obywatel polski będący równocześnie obywatelem innego państwa nie podlega obowiązkowi obrony, jeżeli stale zamieszkuje poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 1 stycznia 2010 r. zasadnicza służba wojskowa została zawieszona. Mimo to na potrzeby prowadzenia ewidencji wojskowej oraz prowadzenia kwalifikacji wojskowej prowadzi się **rejestrację**, której podlegają obywatele polscy, którzy ukończyli 18 lat życia. Rejestrację prowadzi wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego albo pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące osoby objętej rejestracją w dniu ukończenia przez nią 18 lat życia. W pozostałych przypadkach właściwość miejscową ustala się według przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

- Wyróżnia się 4 kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej: A, B, D oraz E.
- Wśród **świadczeń na rzecz obrony** wyróżnia się: świadczenia osobiste, rzeczowe oraz szczególne.

6. Praca domowa

Polecenie 3

Napisz rozprawkę, w której odniesiesz się do następującej tezy: *Realizacja obowiązku obrony ojczyzny przez obywateli w znacznym stopniu podnosi poziom bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.*

7. Słowniczek

Definicja: kwalifikacja wojskowa

stawienie się przed komisją wojskową w celu określenia zdolności do pełnienia służby wojskowej. Każdego roku obowiązek ten dotyczy głównie 19-latków. W ramach kwalifikacji można otrzymać kategorie:

- A – zdolny do czynnej służby wojskowej,
- B – czasowo niezdolny do czynnej służby wojskowej,
- D – niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju, z wyjątkiem niektórych stanowisk,
- E – trwale i całkowicie niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju i w czasie wojny

Definicja: świadczenia osobiste

na osoby posiadające obywatelstwo polskie, które ukończyły 16, a nie przekroczyły 60 lat życia, może być nałożony obowiązek świadczeń osobistych, polegających na wykonywaniu różnego rodzaju prac doraźnych na rzecz przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego.

Definicja: świadczenia rzeczowe

na urzędy i instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne może być nałożony obowiązek świadczeń rzeczowych, polegających na oddaniu do używania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych na cele przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego

Definicja: świadczenia szczególne

świadczenia, które mogą być nałożone na organy administracji rządowej, instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne mogą być zobowiązane do odpłatnego:

1. dostosowania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych do potrzeb obrony Państwa, w sposób niezmieniający ich właściwości i przeznaczenia;
2. przystosowania budowanych (przebudowywanych i rozbudowywanych) obiektów budowlanych oraz wytwarzanych rzeczy ruchomych do potrzeb obrony Państwa, w sposób niezmieniający ich właściwości i przeznaczenia;
3. utrzymywania (przemieszczania) mocy produkcyjnych, naprawczych i usługowych, niezbędnych do realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa lub obronności państwa;
4. wykonywania zadań mobilizacyjnych na rzecz Sił Zbrojnych;
5. gromadzenia, przechowywania i konserwacji przedmiotów niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w pkt 1 i 2

Definicja: żołnierz rezerwy

osoba, która złożyła przysięgę wojskową i została przeniesiona do rezerwy po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w tym z zawodowej służby wojskowej, jeżeli w dalszym ciągu podlega obowiązkowi służby wojskowej. Żołnierzami rezerwy są np byli żołnierze zawodowi, osoby po służbie przygotowawczej, a także byli żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej i absolwenci programu przeszkolenia wojskowego 'Legia Akademicka'

8. Zadania

Ćwiczenie 1

Połącz nazwy kategorii zdolności do służby wojskowej z właściwymi opisami.

kategoria E	zdolny do czynnej służby wojskowej
kategoria A	czasowo niezdolny do czynnej służby wojskowej
kategoria D	niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju
kategoria B	trwale i całkowicie niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Wskaż, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe.

	Prawda	Fałsz
W ramach obowiązku obrony Ojczyzny obywatele RP są zobowiązani do pełnienia służby wojskowej.	☐	☐
Rejestracji wojskowej podlegają wszyscy obywatele RP, którzy ukończyli 18. rok życia.	☐	☐
Spełnianie obowiązku służby wojskowej nie może nastąpić przez odbywanie służby zastępczej.	☐	☐
Obowiązkowi służby wojskowej nie podlegają kobiety w ciąży.	☐	☐
Zwierzchni nadzór nad przeprowadzaniem kwalifikacji wojskowej sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.	☐	☐

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Połącz nazwy świadczeń z właściwymi opisami.

świadczenia osobiste

Wykonywanie różnego rodzaju prac doraźnych na rzecz przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków.

świadczenia rzeczowe

Oddanie do używania posiadanych nieruchomości i innych rzeczy ruchomych na cele przygotowania obrony państwa.

świadczenia szczególne

Odpłatne dostosowanie lub przystosowanie nieruchomości na potrzeby obrony państwa oraz wytwarzanie, gromadzenie, przechowywanie i konserwacja przedmiotów niezbędnych w tym samym celu.

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.